

Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19684>

Özet

Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i (TOAD), ö?retmenlerin **dereceli puanlama anahtarlar?** (rubrikler) kullan?m?na ve bu araçlar?n e?itimdeki etkinli?ine yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir **tutum ölçe?i**dir. Ömer Kutlu, Ömer Y?ld?r?m ve Sava? Bilican taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, tek boyutlu bir yap?ya sahiptir ve 39 maddeden olu?maktadır. Ölçe?in psikometrik özellikleri yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlik kan?tlar? sunmaktadır. Özellikle ö?retmenlerin de?erlendirme süreçlerinde rubriklerin kullan?m?na ne kadar olumlu veya olumsuz yakla?t???n? belirlemek için tasarlanm???tır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, **Dereceli Puanlama Anahtarlar?**, Rubrik, **Tutum Ölçe?i**, Ölçme ve De?erlendirme, Ö?retmen Tutumlar?, Psikometrik Özellikler, **Geçerlik**, **Güvenirlik**.

Yazarlar

Ömer Kutlu, Ömer Y?ld?r?m, Sava? Bilican

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ö?retmen adaylar?n?n ve görev yapan ö?retmenlerin, ö?renci performanslar?n? de?erlendirmede yayg?n olarak kullan?lan **dereceli puanlama anahtarlar?na** (rubriklere) yönelik inançlar?n?, duygular?n? ve davran???sal e?ilimlerini kapsayan tutum düzeylerini nicel olarak belirlemektir.

Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmenlerin de?erlendirme yeniliklerine adaptasyon süreçlerini inceleme ve mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etme konusunda önemli veriler sa?lamaktadır. Ölçek, ö?retmenlerin rubriklerin objektiflik, ?effafl?k ve ö?renci geri bildirimini sa?lama potansiyeline ne ölçüde de?er verdi?ini ortaya koymay? hedeflemektedir.

Yap?

Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i, tek boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu tek boyut, bireylerin **dereceli puanlama anahtarlar?na** yönelik genel olumlu veya olumsuz tutumunu temsil etmektedir.

Ölçek, toplam 39 maddeden olu?maktadır ve bu maddeler, rubriklerin kullan?m?, faydalar?, zorluklar? ve de?erlendirme sürecindeki rolüne dair çe?itli ifadeleri içermektedir. Tek faktörlü yap?n?n elde edilmesi, ölçe?in homojen bir yap?y? ölçtü?ünü ve tutumun tek bir temel faktör etraf?nda topland???n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? **geçerli?ine** ili?kin kan?t elde etmek amac?yla döndürülmü? **temel bile?enler analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz sonucunda, 39 maddelik ölçe?in beklenen tek faktörlü yap?y? ortaya koydu?u belirlenmi?tir.

Madde **geçerli?ine** kan?t olarak ise madde test korelasyonlar? hesaplanm??t?r. Bu korelasyon de?erleri 0.32 ile 0.74 aras?nda de?ilmektedir. Bu aral?k, maddelerin ölçülmek istenen genel yap? (tutum) ile yeterli düzeyde ili?kili oldu?unu ve ölçek bütünlü?üne katkı sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık **güvenirli?ine** kan?t sa?lamak amac?yla yaygın olarak kullan?lan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda **Cronbach Alfa** iç tutarlılık katsay?s? 0.95 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan oldukça yüksek kabul edilir ve ölçe?in maddelerinin tutarlı bir biçimde ayn? yap?y? ölçtü?ünü, dolay?s?yla yüksek düzeyde **güvenirli?e** sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek için **Temel Bile?enler Analizi** (TBA) tekni?i kullan?lm??t?r. Bu analizde, maddelerin faktör yükleri incelenmi? ve döndürülmü? çözümlerde tek bir anlamlı faktörün ortaya ç?kt??? görülmü?tür.

Analiz, 39 maddenin tamam?n?n tek bir temel faktör alt?nda topland???n? do?rulam??t?r. Bu sonuç, Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutumun tek bir latent yap? olarak ele al?nabilece?ini desteklemekte ve ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü güçlendirmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??ması)

Format: 39 maddelik, tek boyutlu **tutum ölçe?i**.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler ve Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Yeti?kin (E?itimciler)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, ö?retmenler ve e?itim alan?nda çal??an profesyoneller üzerinde ger?ekle?tirilmis?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r (1= Hiç kat?lm?yorum - 5= Tamamen kat?lm?yorum). Yüksek puanlar, dereceli puanlama anahtarlar?na yönelik daha olumlu tutumu ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Temel Bile?enler Analizi, Likert Tipi Ölçek, Psikometri, E?itimsel De?erlendirme, **Güvenirlilik, Geçerlik.**

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?lar?: Sa?lanmam??t?r.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Ömer Kutlu: omerkutlu@ankara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ömer Kutlu, Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2009

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle sorumlu yazar (Ömer Kutlu) ile ileti?ime ge?ilerek sa?lanabilir. Ticari kullan?m için izin al?nmas? gerekmektedir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? psikometrik raporlar? a?a??daki ba?lant?larda mevcuttur.

Makale Linki: efdergi.yyu.edu.tr

Orijinal PDF, a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: dereceli-puanlama-anahtarlarina-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Kutlu, Ö., Y?ld?r?m, Ö. ve Bilican, S. (2009, Aral?k). Ö?retmenler ?çin Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. *Yüzüncü Y?l Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 76-88.

Dereceli Puanlama Anahtarlar?na ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik kaynaktan sağlanan orijinal içerik, ölçek maddelerini içermemektedir. Maddeler için yayımlanan makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM